

Representantforslag nr. 37

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Kåre Fostervold

Dokument nr. 8:37 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Kåre Fostervold om en energipolitisk handlingsplan

Til Stortinget

BAKGRUNN

Norge er fra naturens side velsignet med store energiressurser. Ved å koble våre energiholdige råvarer med kunnskap og kapital har Norge blitt en av verdens fremste energinasjoner. I europeisk sammenheng fremstår Norge som en energistormakt. Energiressursene har bidratt til stor verdiskaping, sysselsetting og velstand. I tillegg er det utviklet næringsklynger innen petroleumssektoren og vannkraft som er blant de ledende i verden på teknologi og FoU. Norsk industri har over flere tiår benyttet trygg, miljøvennlig og rimelig tilgang på strøm til å utvikle en stor og slagkraftig prosessindustri, som foredler miljøvennlig vannkraft til varer som omsettes på verdensmarkedet. Mye vannkraft har gitt lave strømpriiser og høy forsyningssikkerhet til husholdningene.

De siste 10-15 årene har energisituasjonen i Norge endret seg betydelig. Siden 1990-tallet har kraftforbruket økt ca. 4 ganger mer enn utbyggingen av ny kraftproduksjon. Fra å være et land med overskudd av elektrisk kraft, så har Norge i dag perioder med underskudd i innenlandsk kraftforsyning. Denne situasjonen har skapt anstrengte situasjoner i kraftmarkedet flere ganger. Vi har unngått regelrette kraftkriser foreløpig, på grunn av muligheten til å utveksle strøm med utlandet, men usikkerheten i kraftsystemet øker stadig.

Den norske vannkraften står for ca. 99 pst. av kraftproduksjonen i Norge. Den er miljøvennlig og

effektiv, men variasjonen i nedbør skaper store utfordringer for ansvarlige organer som Statnett SF og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). I det siste tiåret har kraftproduksjonen variert fra under 100 TWH til over 140 TWH i en 12 månedersperiode. Dette skaper uforutsigbarhet og sårbarhet, og utsetter husholdningene og næringslivet for uholdbare situasjoner både prismessig og ut ifra et forsynings-sikkerhetsperspektiv. "Krisevinteren" 2002/2003 er et godt eksempel på en situasjon som kan oppstå, når nedbøren svikter i forhold til forventningene og vannmagasinene tømmes raskere enn antatt. Høsten 2006 oppsto det en lignende usikkerhet rundt tilgang og produksjon av kraft utover vinteren.

Stortingets arbeid har vært mye fokusert på enkeltheter i energipolitikken, men har i mindre grad fokusert på overordnede sammenhenger og dimensjoner som energivolum, tidshorisonter for endringer i forbruk og produksjon, kostnader, samt teknologiske muligheter.

I Midt-Norge er energisituasjonen særlig alvorlig. Ormen Lange-anlegget i Aukra, Hydro Sunndal på Sunndalsøra og Hustadmarmor i Elnesvågen i Fræna kommune, samtlig i Møre og Romsdal, er industriprosjekter som alle gleder seg over. Samtidig vil de medføre en kraftig økning i kraftforbruket i regionen. Midt-Norge vil i løpet av få år ha en underdekning i kraftbalansen på 9 TWH i et normalår. Av dette kan de dekke inn ca. 5 TWH dersom de "importerer" strøm fra omkringliggende regioner 24 timer i døgnet, 365 dager i året. Da mangler det likevel 4 TWH. I ett tørrår vil underskuddet stige med ytterligere 3 TWH. Både Statnett SF og NVE har følgelig varslet kraftkrise i regionen fra 2008/2009.

Norge er i utgangspunktet en betydelig energistormakt. Vi har store olje- og gassressurser, med betydelig potensial for økt innenlands bruk. Vi eksporterer i dag bortimot 99 pst. av norsk naturgass til ut-

landet. Vi har fortsatt betydelig kompetanse innen vannkraft. Potensialet i småkraft er på ca. 25 TWH, mens man kan få 10 TWH gjennom utvidelse og opprusting av eksisterende vannkraftverk. Det er stort potensial for vindkraft. Stortingets målsetting om 3 TWH vindkraft kan nås med de prosjekter som allerede er konsesjonsbehandlet og klare til å bygges ut. Også innen bioenergi, solenergi, Thorium, bølgekraft og ENØK-tiltak som lavenergihus, finnes det et stort potensial, spesielt på lang sikt. Norge har alle forutsetninger for å ha en sikker kraftforsyning til husholdninger og industri til relativt rimelige og forutsigbare priser. Men det fordrer at myndighetene gir gode rammevilkår som legger til rette for økt kraftproduksjon.

Utfordringen er å få til en helhetlig bruk av de ulike energiteknologier, slik at man møter energibehovet i nasjonen på en miljøvennlig og kostnadseffektiv måte. Det er på høy tid at Norge utarbeider en energipolitisk handlingsplan, som kan anskueliggjøre kort- og langsiktig kraftbehov og produksjonspotensial.

En langsiktig plan med oversikt over energibehov og mulig produksjon vil synliggjøre sammenhengen mellom hvilke dimensjoner som trengs, i hvilket tidsperspektiv og til hvilke kostnader. IEAs World Energy Outlook 2006 illustrerer utfordringene enkeltasjoner og verdenssamfunnet står overfor innen energiforsyningen. Selv om IEA skisserer mer miljøvennlige og mindre energikrevende fremtidsscenarioer enn om man driver "business as usual", så

innebærer alle scenariene en betydelig økning i energiforbruk og miljøbelastning. Noen land, som for eksempel Tsjekkia, forsøker å gå fremtiden i møte gjennom langsiktige energiplaner som strekker seg 25 år frem i tid. En slik langsiktig tilnærming kan gi energiselskap bedre stabile vilkår å forholde seg til, ikke stadig skiftende rammevilkår for kraftutbygging etter hvert som regjeringer skiftes ut. Samtidig vil folk føle en trygghet ved at man har en oversikt over det fremtidige energibehovet, og ved at politikere tar ansvar for å sikre den fremtidige krafttilgangen til befolkningen. Norge bør derfor utarbeide en energipolitisk handlingsplan. Denne må gjerne ta utgangspunkt i arbeidet som skjer i regi av Energi21, men det er viktig at problematikken rundt landets energiforsyning og -fremtid blir gjenstand for Stortingets behandling med jevne mellomrom.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen fremme en energipolitisk handlingsplan, som omhandler forventet kraftforbruk og -produksjon i Norge, tilgangen på ulike energiteknologier og en helhetlig satsing på utvikling av nye energikilder.

18. desember 2007